

Városfejlesztési és Környezetvédelmi Tanácsnoki beszámoló (2022)

Altfatter Adalbert

Feladatköröm egyik fontos alappillére, hogy Újpest Önkormányzatában a városfejlesztési és környezetvédelmi munkában részt vállaló vezetőkkel, munkatársakkal kiépítsem a szoros együttműködést: ez elsődlegesen Dr. Trippon Norbert területekért felelős alpolgármestert és Déri Tibor polgármestert, valamint Etter Márk-t a Városgondnokság vezetőjét és Túróczi András-t a Városüzemeltetési Főosztály vezetőjét illetve a Főosztály munkatársát Földházi Júlia, parkügyi referenst jelenti.

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének 22/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelete vagyis Szervezeti és Működési Szabályzata értelmében:

74. § A tanácsnok közreműködik az Önkormányzat feladatkörét érintő stratégiai döntéseinek előkészítésében, figyelemmel kíséri azok végrehajtását.

A tanácsnok figyelemmel kíséri az Önkormányzat feladatkörével kapcsolatos tevékenységét, szükség esetén kezdeményezheti a Képviselő-testület, a feladatkörrel rendelkező bizottság vagy a polgármester döntését, intézkedését.

75. § A tanácsnok a polgármester vagy a hatáskörrel rendelkező alpolgármester erre vonatkozó külön megbízása esetén kapcsolatot tart, illetve együttműködik a feladatkörében tevékenykedő civil és más szervezetekkel, személyekkel és az illetékes hatóságokkal.

Ennek megfelelően a következő ügyekben konzultáltam, működtem, dolgoztam együtt a város vezetőivel, munkatársaival:

Duna parti ártéri erdők - Javasoltam az ártéri erdő sétányát megtisztítani, átjárhatóvá tenni. Egyelőre nem zökkenőmentes az együttműködés a tulajdonossal, de reményeim szerint idén áttörést érhetünk el ez ügyben.

Miyawaki erdő/erdők létrehozása – Ez egy olyan erdőtelepítési forma, amely a facseteték természetes versengésén alapszik. A tavaly elhunyt, kiváló japán növényökölógus, Miyawaki Akira fejlesztette ki ezt a módszert. Hazájában már több mint 1300 ilyen erdőt hozott létre. Kis erdőfoltról beszélünk, amelynek fajösszetétele megegyezik az adott területen őshonosan megtalálható hazai erdők fajösszetételével. A telepítés különlegessége az, hogy az erdészeti facsetetéket igen sűrűn ültetik egymás mellé, véletlenszerű elrendezésben. Ezek a növények gyorsabban növekednek, mert a fényért és a tápanyagokért való versengés erősebben érvényesül, mint egy magában álló díszfa esetén.

Több helyszínrre tettem javaslatot, amelyeket Trippon Norbert alpolgármester úr támogatólag el/befogadott és idén két erdő kísérletképpen meg fog valósulni.

Farkaserdő védetté nyilvánítása – Megvalósult ill. megvalósítás alatt van a Fővárossal együttműködésben. Megtörtént a lehatárolás a különböző védett természeti értékek mentén. Célunk

az volt, hogy a kedvelt és látogatott erdőrészt ugyanúgy használhassák az itt élők, mint eddig. Sőt: azt akarjuk, hogy az erdő pihenő- és természetvédelmi funkciói folyamatosan javuljanak.

Az erdőnek van olyan része, ami a Pilisi Parkerdő Zrt.-hez tartozik. Azokon a részeken nincs semmilyen önkormányzati hatáskör, de természetesen minden fél tudomásul veszi a közös érdeket.

A fővárosi részen ugyanakkor kezdetét veheti az értékesebb faállomány telepítése is. Itt egyébként a lápos területen gazdag madár- és növényvilágot figyeltek meg a felmérés alkalmával, ez tehát mindenképpen egy védelemre javasolt természeti kincsünk.

Megyünk tehát tovább, hogy az erdőnk mihamarabb védett legyen, és senkinek a fejében ne fordulhasson meg, hogy beépíti.

Nádor utcai fák újratelepítése – Megtörtént, pótoltuk a kivágott fákat a Csokonai – Deák Ferenc utcai szakaszon. Az Újpesti Városgondnokság munkatársai segítségével alakítottunk ki 15 új fahelyet és ültettünk el 15 mezei juhart. Mivel ezen a szakaszon nagyon keskeny a járda a fák köré vízáteresztő, ún. Terra-Way burkolatot tettünk, így a zavartalan gyalogos közlekedés is biztosított és a fák is megkapják a szükséges vizet.

Attila utca zöldítése – Sajnos a közművek és az utca relatív kicsi szélessége nem teszik lehetővé fák ültetését az Attila utca jelentős szakaszán, ezzel együtt is fontosnak tartom valamilyen módon növények telepítését az utcában. A projekt tervezési szakaszban van, várható megvalósulása az idei év első felében várható

Duna-parti sétány fejlesztése – Engedélyezési szakaszban van, várható megvalósulása az idei év első felében várható. Tárgyalásokat, egyeztetéseket folytattam a tulajdonossal és a terület bérlőivel. A tervek készen vannak, elfogadott költségvetésünk van, reményeim szerint tavasszal kezdődhetnek a kivitelezési munkák.

Civil szervezetekkel való együttműködés - A 10 millió Fa Alapítvány célja, hogy mielőbb elültessen 10 millió fát – minden honfitársunk után, egy fő/egy fa elve szerint. A klímaváltozás fő oka a légköri széndioxid szintjének emelkedése. Ennek csökkentése jelentős erőfeszítéseket igényel az élet minden területén (energiafelhasználás csökkentése, megújuló használata, fogyasztásunk csökkentése, stb). Kevés olyan biztosan működő módszer van, amely képes a széndioxid aktív kivonására a légkörből. A faültetés az egyik, ha nem a legbiztosabb módja ennek. A fák ültetése mellett szól számos más, további ökológiai 'szolgáltatásuk' is: árnyékolnak, párolgásukkal csökkentik a légköri aszályt, a szálló por megkötésével tisztítják a levegőt, csökkentik a zajterhelést, hozzájárulnak a városaink arculatához, élhetőnek maradásához.

A 10 millió fa újpesti közösségével folyamatos az együttműködés, minden lehetséges támogatást megadunk nekik és nagyon hálásak vagyunk, hogy önzetlen önkéntes munkájukkal segítenek abban, hogy Újpest egyre zöldőbb és élhetőbb legyen. Tavaly 93 nagyobb méretű fát ültettek el (nagyobb részt a Babits Mihály Gimnázium területén) a segítségünkkel (gödörásás illetve komposztföld biztosítása).

Idén folytatjuk az együttműködést és remélem még több fa elültetésében tudjuk segíteni őket - facseteték, karók, gödörásás és komposztföld formájában.

Erdőkert – Az erdőkertek számos megjelenési formát ölthetnek az ültetett és a természetesen megújult fák különböző arányú elegyeként; a tervezetten ültetett kisebb-nagyobb (ám jóval szellősebb) erdős kertektől a sűrűn beültetett, ápolt erdőkertekig.

Az elnevezés elsőre talán azt sugallhatja, hogy egy erdőkert kialakítása alapvetően nagy alapterületet igényel, ám ennek ellenére egy kisebb erdőkert is alkalmas lehet arra, hogy hasznos fákkal és bokrokkal benépesítve még városi körülmények között is szezonról-szezonra zamatos, ehető gyümölcsökkel lásson el minket.

Az „ehető erdőkertek”, más néven élelmiszer-erdők kialakítása ugyanis az egyik legjobb módja annak, hogy saját élelmiszert termesszünk, akár a nagyváros kellős közepén.

Javaslatot tettem erdőkert létrehozására kísérleti jelleggel, amit a városvezetés támogat.

Közösségi kert – Tavalyelőtt májusban már létrehoztunk egy 22 ágyásos közösségi tankertet az Izzó lakótelepen, ahol a helyiek szakmai segítséggel tudnak kertészkedni, zöldséget termesztani.

A nagy sikerre való tekintettel tavaly az Újpesti lakótelepen a Viola utcában hoztunk létre egy közösségi tankertet közel 1000 négyzetméteren. A használaton kívüli, elhanyagolt sportpálya területén teljes mélységben feltörtük a betont, majd földdel töltöttük fel a területet. Ezt követően 40 darab másfél méter kétméteres, 50 centiméter magas ágyást hoztunk létre.

Folytatva az eddigi Közösségi Tankert Programot, az Ugró Gyula és Viola utcai közösségi tankertek után idén a Bercsényi utcában is létrehozunk egy új közösségi kertet, melynek magasságysáaira pályázhat minden 18. életévét betöltött természetes személy, aki bejelentett lakó- illetve tartózkodási hellyel rendelkezik Budapest Főváros IV. kerületében.

Ez egy közkedvelt és sikeres program, amelyet folytatni fogunk.

Közösségi komposztáló és háztartási komposztáló – A Tél utcánál lévő közösségi komposztáló valósult meg, hiszen egyre nagyobb az igény arra, hogy akik az otthonukban keletkező növényi hulladékot az egyéb háztartási hulladéktól elkülönítve gyűjtik kihelyezhessék azt komposztáló ládába. Ez egy kísérleti projekt és amennyiben kedvezőek a leszűrt tapasztalatok, tervben van újabb közösségi komposztálók megvalósítása.

Ezzel párhuzamosan tavaly nyáron osztottunk szét a helyi lakosság számára 225 kerti komposztáló ládát és 108 konyhai komposztálót, mely programot idén tavasszal folytatjuk.

Esővízgyűjtő - Tavaly nyáron hatalmas siker lett az esővízgyűjtő- és komposztáló programunk. A szakmai képzésen is részt vevő újpestieknek összesen 303 db. háromszáz literes eszközt adtunk. Most pedig újabbakat fogunk. Idén tavasszal folytatjuk mind a komposztáló, mind az esővízgyűjtő programunkat.

Villamosmegálló zöldítése – Ahhoz, hogy nyaranta ne váljanak forró katlanná városaink, minden téren változtatnunk kell: a burkolóanyagok mennyiségén, anyagán és színén; sokkal nagyobb területet kell biztosítanunk a növényeknek, parkoknak és más kék-zöld infrastrukturális elemnek. Ezek nem csupán városaink klímaalkalmazkodási képességét növelnék meg, hanem lakóik életminőségét is jelentősen javítanák.

Tekintettel arra, hogy a Pozsonyi utca-i és az István utca-i villamosmegállók elég nagy felületűek és aszfaltozottak kísérletképpen ki tudunk alakítani rajtuk zöld sávokat ezzel is csökkentve a városi hőszigetek kialakulásának az esélyét illetve valamivel mérsékelni tudjuk a nyári forróságban a közterületek által felvett és leadott hőmennyiséget. Ugyanis azok a burkoló anyagok, melyeket a településeken az utak, járdák, házak építéséhez használunk, jóval több sugárzást nyelnek el, mint a növényzet, ami egyébként a felszínt borítaná.

Ebben az ügyben megtörtént a megkeresés és a szándékunk jelzése a Főváros és a BKV Zrt. felé.

Zöldhomlokzatok és zöldtető - Javaslatot tettem olyan pályázat kiírására, amelyik társasházak magánterületén kertek és tetőkertek, továbbá zöldhomlokzatok kialakítását támogatja.

Fák ültetése – A tavalyi évben tavasszal 150 fát, míg ősszel 660 fát ültettünk el kerületszerte. 2019 ősze óta összesen 2774 fát ültettünk mi magunk. Tavaly többek között platánok, ostorfák, gömbkőrisek, gömbakácok, korai juharok kerültek elültetésre.

A 2020 ősze óta telepített fákat az Újpesti Városgondnokság legalább 3 évig rendszeresen ápolja és öntözi. A szakmai fórumokon többször elhangzott már az elmúlt években, hogy a városi, klimatikus viszonyok mellett 3-5 évig öntözni kell az utcai sorfákat. Ez az időszak – ide számítjuk a faiskolai neveltetés éveit is – már elegendő kell, hogy legyen, arra, hogy a fa önállóan éljen tovább, és megvalósuljon a városban a zöldebb és élhetőbb környezet.

Természetesen idén ez a program is folytatódni fog.

Budapest, 2023.01.15.